Formy inspirowania kadry kierowniczej gimnazjów do rozwoju i podnoszenia jakości pracy

30 maja 2026

Zakładając, że przegląd dokonań zrealizowanych w nowym typie szkoły – gimnazjum, może stać się inspiracją, dobrą formą wymiany doświadczeń, zainicjowałyśmy przeprowadzenie „Prezentacji Gimnazjów VI.2000”.

Do wszystkich gimnazjów z terenu Delegatury w Sosnowcu, skierowałyśmy już w marcu 2000 r. propozycje udziału w przeglądzie23.

Z 72 gimnazjów, do prezentacji zgłosiło się aż 48 gimnazjów z 14 gmin. Najwięcej gimnazjów, bo 46, zaprezentowało swoją działalność w formie plastycznej: były to głównie foldery, kroniki, plansze, plakaty.

15 gimnazjów przedstawiło swój dorobek dodatkowo w formie multimedialnej, 3 gimnazja zaprezentowały się poprzez przygotowany program artystyczny.

Uroczyste otwarcie przeglądu odbyło się 16 czerwca 2000 r. w Młodzieżowym Ośrodku Pracy Twórczej w Dąbrowie Górniczej z udziałem Śląskiego Kuratora Oświaty Piotra Skrzypeckiego24.

Dla dyrektorów gimnazjów, zwłaszcza z grupy rozpoczynających staż na stanowisku kierowniczym, przegląd stworzył dużą szansę na uruchomienie twórczych działań, dał możliwość przeżycia satysfakcji zawodowej i uzyskanie wzmocnienia motywacji do podejmowania nowych przedsięwzięć.

Prezentacje gimnazjów dowiodły, że pomimo krótkiego

funkcjonowania, rozpoczęto w wielu przypadkach, wszechstronne działania w celu budowania odrębnej tożsamości szkół, integrowania uczniów i dbałości o wyższą jakość pracy tych placówek. Okazało się, że zaproponowana przez nas forma przeglądu, jest bardzo trafna. Wzbudziła większe, od zakładanego przez nas, zainteresowanie. Prezentacje były bardzo oryginalne i dobrze przygotowane.

Przegląd "Prezentacje Gimnazja VI.2000 r.

W trakcie przeglądu szczególnie miło przyjmowane były wypowiedzi uczniów, wybrane z anonimowych ankiet:

- moim zdaniem gimnazjum to wymarzona szkoła
- oryginalnym pomysłem są czapeczki, które zakładamy na ważne uroczystości
- podoba nam się to, że pomiędzy uczniami a nauczycielami panuje harmonia
- nauczyciele są O'K

Jesteśmy przekonane, że przyjęty przez nas sposób zachęcania nowych dyrektorów do odważnego zaprezentowania swojej szkoły w środowisku ponad lokalnym, jest bardzo potrzebny i stanowi pożądaną formę realizacji celu nadzoru pedagogicznego.

I Regionalne Forum Programów Profilaktyczno-Wychowawczych

Program wychowawczy szkoły jest realizowany przez wszystkich nauczycieli i opisuje w sposób całościowy wszystkie treści oraz działania o charakterze wychowawczym .To zadanie szkoły, zawarte w podstawie programowej, zainspirowało nas do zorganizowania Forum, podczas którego stworzona byłaby szansa na wymianę doświadczeń w zakresie realizowanych programów wychowawczych.

Potwierdzeniem wysokiej aktywności dyrektorów gimnazjów okazał się fakt, iż ze wszystkich szkół i placówek zgłaszających się do udziału w Forum 25% stanowiły gimnazja.

Pismo, które skierowałyśmy do szkół i placówek25 przekazano dyrektorom we wrześniu bieżącego roku. Warunkiem uczestnictwa w Forum było zaprezentowanie programu, który podlegał już ewaluacji. W dużym stopniu ograniczało to grono potencjalnych uczestników.

Przebieg Forum26 oraz analiza zaprezentowanych programów dały dowód wysokiej jakości pracy wychowawczej, dużych kompetencji merytorycznych autorów oraz świadczyło o wrażliwości w szkołach na potrzeby i oczekiwania uczniów i rodziców. Jako kryterium oceny programów przyjęto:

1. Cel programu i jego spójność.

2. Różnorodność nowatorskich form aktywizowania uczniów.

3. Autorskie opracowanie programu.

4. Tematyka dostosowana do aktualnych zagrożeń cywilizacyjnych (zjawiska agresji, przemocy).

5. Dostosowanie programu do potrzeb środowiska poprzedzone wcześniejszą diagnozą.

6. Konstrukcja programu.

7. Czynne włączenie nauczycieli, wychowawców, rodziców, uczniów.

8. Forma prezentacji programów podczas “Forum”.

Formy sprawowanego nadzoru pedagogicznego, które mogą wywołać pozytywne zmiany w funkcjonowaniu szkół są bardzo oczekiwane przez dyrektorów i zespoły nauczycieli.

Proponowane przez nas formy mają charakter większych przedsięwzięć, tak jak omawiane wcześniej Prezentacje i Forum, albo działań podsumowujących realizację scenariuszy czy propozycji MEN27.

Jednak każde z przeprowadzonych działań przyniosło efekt,

który w pełni może być oceniony w przeprowadzanych odroczonych ewaluacjach.

Doświadczenia zdobyte podczas organizacji obu przedsięwzięć pozwoliły zauważyć, że kadra kierownicza szkół szczególnie wysoko ocenia takie formy nadzoru pedagogicznego, które nie ograniczają się wyłącznie do kontroli i oceny, lecz stwarzają przestrzeń do prezentowania osiągnięć oraz wzajemnego uczenia się. Dyrektorzy podkreślali, że możliwość poznania rozwiązań stosowanych w innych placówkach pozwala im spojrzeć na własną szkołę z nowej perspektywy oraz stanowi impuls do podejmowania kolejnych działań rozwojowych. Wymiana doświadczeń między szkołami sprzyja również budowaniu środowiska współpracy, które jest szczególnie istotne w okresie wdrażania zmian organizacyjnych i programowych.

Istotnym elementem inspirującym dyrektorów do podnoszenia jakości pracy okazało się także publiczne docenianie osiągnięć szkół. Prezentacja dobrych praktyk przed przedstawicielami organów prowadzących, nadzoru pedagogicznego, nauczycielami i rodzicami wzmacniała poczucie odpowiedzialności za jakość realizowanych działań. Jednocześnie stanowiła formę promocji szkoły w środowisku lokalnym. Dyrektorzy mieli okazję zaprezentować nie tylko efekty pracy dydaktycznej, ale również działania wychowawcze, opiekuńcze i środowiskowe, które często pozostają mniej widoczne w codziennym funkcjonowaniu placówki.

W trakcie spotkań i prezentacji można było zaobserwować znaczną różnorodność podejmowanych inicjatyw. Wiele szkół realizowało autorskie projekty edukacyjne, organizowało działania integrujące społeczność uczniowską, rozwijało współpracę z instytucjami kultury, organizacjami pozarządowymi oraz służbami wspierającymi wychowanie młodzieży. Przykłady te pokazały, że nawet w stosunkowo krótkim czasie funkcjonowania gimnazjów możliwe jest tworzenie własnych tradycji, budowanie pozytywnego klimatu szkoły oraz skuteczne odpowiadanie na potrzeby uczniów.

Ważnym aspektem organizowanych przedsięwzięć było również promowanie kultury ewaluacji. Szkoły uczestniczące w Forum musiały wykazać, że realizowane programy zostały poddane analizie i ocenie skuteczności. Takie podejście sprzyjało upowszechnianiu przekonania, że działania wychowawcze i profilaktyczne powinny być planowane w sposób świadomy, monitorowane oraz modyfikowane w zależności od uzyskiwanych rezultatów. Dyrektorzy zyskiwali w ten sposób doświadczenie w zakresie zarządzania jakością, które mogło być wykorzystywane również w innych obszarach pracy szkoły.

Nie bez znaczenia pozostawał również fakt, że prezentowane programy dotyczyły problemów szczególnie ważnych dla współczesnej szkoły. Wśród nich znajdowały się zagadnienia związane z przeciwdziałaniem agresji i przemocy, rozwijaniem umiejętności społecznych uczniów, wzmacnianiem poczucia bezpieczeństwa oraz kształtowaniem postaw odpowiedzialności i szacunku wobec innych. Wymiana doświadczeń w tym zakresie umożliwiała rozpowszechnianie skutecznych rozwiązań oraz ograniczała konieczność samodzielnego poszukiwania metod działania przez poszczególne szkoły.

Analiza przebiegu organizowanych przedsięwzięć pozwala stwierdzić, że szczególnie skuteczne są te formy wspomagania dyrektorów, które angażują ich jako aktywnych uczestników procesu doskonalenia. Udział w prezentacjach, forach, konferencjach czy seminariach sprzyja rozwijaniu kompetencji przywódczych, wzmacnia poczucie sprawstwa oraz zachęca do podejmowania innowacyjnych działań. Dyrektorzy, którzy mają możliwość przedstawienia własnych osiągnięć i skonfrontowania ich z doświadczeniami innych osób, częściej podejmują inicjatywy służące rozwojowi szkoły.

Warto również podkreślić znaczenie współpracy pomiędzy szkołami funkcjonującymi na tym samym terenie. Organizowane przedsięwzięcia przyczyniły się do tworzenia sieci kontaktów zawodowych, które w kolejnych latach mogły stanowić podstawę realizacji wspólnych projektów edukacyjnych i wychowawczych.

Budowanie takich relacji sprzyja rozpowszechnianiu dobrych praktyk oraz wzmacnia potencjał całego środowiska oświatowego.

Przeprowadzone działania potwierdziły, że nadzór pedagogiczny może pełnić nie tylko funkcję kontrolną, ale również wspierającą i inspirującą. Tworzenie okazji do prezentowania osiągnięć, wymiany doświadczeń oraz wspólnej refleksji nad jakością pracy szkoły stanowi skuteczny sposób motywowania dyrektorów i nauczycieli do dalszego rozwoju. W efekcie przyczynia się to do podnoszenia jakości kształcenia, wychowania i opieki oraz do budowania nowoczesnej szkoły odpowiadającej potrzebom uczniów, rodziców i lokalnego środowiska.

Jeśli potrzebujesz pomocy w pisaniu nowej pracy z pedagogiki, to polecamy serwis pisanie prac z pedagogiki - fachowa pomoc w pisaniu prac.